

Bonificația de 3% pentru plata taxelor la timp – de la reguli clare de aplicare, la limitari impuse ilegal

Bonificația de 3% acordată contribuabililor platitori de impozit pe profit și de impozit pe veniturile microîntreprinderilor, instituită anul trecut de guvern prin Ordonanța de Urgență 107/2024, ar fi trebuit să fie simplă de aplicat, datorită faptului că actul normativ prevede criterii clare de acordare și o procedură simplă atât pentru beneficiari, cât și pentru autoritatea fiscală. Doar că normele de aplicare, emise cu o întârziere de o jumătate de an, au introdus o serie de condiții suplimentare care limitează accesarea facilității, în ciuda principiilor de drept care interzic modificarea unei ordonanțe de urgență printr-un ordin de ministru.

Această facilitate, valabilă începând cu rezultatele financiare aferente anului 2024, urmarea, alături de amnistia fiscală, să încurajeze respectarea obligațiilor fiscale, prin acordarea unui mic beneficiu fiscal contribuabililor care îndeplinesc anumite condiții clare, stabilite de lege.

Condițiile inițiale pentru aplicarea bonificației

Conform OUG 107/2024, de bonificație beneficiază contribuabilii persoane juridice platitori de impozit pe profit și de impozit pe veniturile microîntreprinderilor, cu condiția să depună în termenul legal toate declarațiile fiscale obligatorii și să achite integral obligațiile fiscale aferente anului 2024.

Este foarte important de precizat că, pentru a obține facilitatea, contribuabilul nu este nevoit să depună o cerere - organul fiscal central constată automat îndeplinirea condițiilor și emite o decizie de acordare a bonificației.

Sumele astfel obținute nu se restituie, ci se compensează cu alte obligații fiscale ale contribuabilului în cauză. Bani se restituie doar dacă, în termenul de prescripție fiscală, de cinci ani, nu au fost operate compensări.

Așadar, condițiile de acordare sunt expres prevăzute în actul normativ de adoptare și nu conțin restricții

suplimentare. În consecință, OUG 107/2024 instituie o facilitate fiscală clară, previzibilă și cu condiții bine definite, reprezentând un drept câștigat al contribuabilului care își respecta obligațiile fiscale.

Procedura de aplicare a prevederilor de mai sus ar fi trebuit publicată în termen de 45 de zile de la intrarea în vigoare a OUG 107/2024 (până pe 22 octombrie 2024).

Procedura de aplicare a bonificației - nereguli legislative și juridice

Însa procedura a fost publicată abia în aprilie 2025 (prin Ordinul nr. 540/2025) și, în plus, conține două modificări esențiale față de textul ordonanței, și anume **posibilitatea diminuării bonificației în cazul în care contribuabilul depune declarații rectificative care reduc obligația fiscală aferentă anului 2024 și anularea bonificației în cazul depunerii de declarații rectificative din care rezulta obligații fiscale majorate sau în alte situații în care condițiile legii nu mai sunt îndeplinite** (această ultimă prevedere este extrem de vagă și lasă loc la numeroase interpretări).

Din punct de vedere tehnic, dispoziția privind diminuarea sau anularea bonificației este problematică din mai multe motive.

În primul rând, ordinul de ministru (Ordinul 540/2025) este un act normativ inferior unei ordonanțe de urgență (OUG 107/2024), iar dreptul administrativ și principiile de drept consacrate nu permit ca un act normativ de rang inferior să modifice sau să introducă condiții noi față de prevederile unui act normativ de rang superior. Iar în acest caz, ordinul impune condiții suplimentare și restricții față de dreptul câștigat al contribuabilului conform OUG 107/2024, ceea ce este incompatibil cu principiile de securitate și stabilitate juridică.

În al doilea rând, bonificația este un drept dobândit odată cu respectarea condițiilor inițiale și nu poate fi anulat arbitrar pe baza unor modificări ulterioare ce nu erau prevăzute în lege.

Așadar, analiza condițiilor pentru acordarea bonificației trebuie să se facă conform textului legii la momentul depunerii declarației fiscale anuale, nu pe baza unor reguli suplimentare impuse ulterior, printr-un act normativ inferior ca putere juridică.

Consecințe și riscuri pentru contribuabili

În situația în care contribuabilii au depus deja declarații rectificative sau au beneficiat de compensări anterior emiterii ordinului, aceștia risca nu doar anularea bonificației, ci inclusiv plata unor dobânzi și penalități de întârziere, ceea ce le poate genera costuri suplimentare. Aceasta practică creează un precedent periculos, similar cu situațiile controversate legate de amnistiiile fiscale anterioare, unde a fost nevoie de intervenția legislativă expresă a legiuitorului pentru a clarifica faptul că refacerea inspecției fiscale nu decade contribuabilul din drepturile deja câștigate.

În concluzie, extinderea discreționară a condițiilor legale printr-un ordin inferior legii reprezintă un precedent periculos și ilegal, care trebuie evitat, pentru a asigura predictibilitate și securitate juridică contribuabililor și

pentru a nu descuraja comportamentul fiscal corect.